

Baluwa yanga Paolo yavalembidile Vakolosayi

Ulongoledi wa baluwa ya Vakolosayi

Baluwa aino ílembwije na Ntume Paolo (sula ya 1:1). Álembile baluwa aino akuno avèlè nnilungu, panjika yavele muimanga ya Loma, mmwaka fulani pepi na mwaka wa 60 kutandikila mwaka wavelekwejije Yesu Kilisto. Baluwa ya Vakolosayi pamo na aila ya Vaefeso na Filimoni dìchemwa baluwa dya nchihungo ing'anya ádilembile avèlè nnilungu. Baluwa aino Paolo alilembidile likuwa lya vanu vankulupîla Yesu lya imanga ya ku Kolosayi. Paolo nanga panalitandilihije nang'e likuwa anelyo, henga àlyona kuva àvele na wajibu kwa likuwa anelyo (sula ya 1:7 na 2:1). Sula ya 1:7 yònекана kuva likuwa anelyo lítandilihijwe na Epafila, mwenedi wa ku Kolosayi.

Paolo ánisisuhwa na mahundo fulani la kulambilà lanapwawije nnikuwa anelyo lya Vakolosayi. Njo mana sehemu ing'ulungwa ya baluwa aino ìlonjeledile swala anelyo. Ìnahululika kuva, nnikuwa anelyo múvele na likuwa lya Vakilsto vavêle na asili ya Chiyahudi vachilinga kuvanamatija Vakilsto vanji vadikamule Sheliya dya Chiyahudi dya Lilailano lya Kala, asa-asa swala lya kuyaluka. Paolo àhaula saana kuva, Vakilsto nanga pavavele na chinu chohecho cha

kulisingila wala munu woheyō wakuvatenda vakubaliwe na Nnungu, ila Kilisto weka (sula ya 1:5-20), na kuva mahundo lahalokāna na mawaso la chimunu nanga palavele na mana (sula ya 2:8).

Uinjipihi wa baluwa ya Vakolosayi

1. Sula ya 1:1-2, Paolo àtandilika baluwa yake kwa kuvasalimila vakúkulupila va ku Kolosayi.
2. Sula ya 1:3-3:4, Paolo àhaula kuva, Kilisto njo nkulu wa viumbe vyammalele, nanang'e njo lisingilo lyetu. Kwa kutangola malove anelo, Paolo ayang'ula mahundo la kulambila layanjele ku Kolosayi lachihaula kuva, pàvele vitukutuku vinji vya kulisingila na akee chihi Kilisto weka.
3. Sula ya 3:5-4:6, Paolo àelesa namuna ya kuikala maisha ya Chikilisto, malinga chatanda n'dibaluwa dyake dyohe.
4. Sula ya 4:7-18, Paolo àmalilila kwa kuhumya disalamu na maeleso kuva, baluwa aino isomwe mmakuwa lanji la vakúkulupila la ku Laodikiya.

Ntandiliko wa baluwa yanga Paolo

¹ Baluwa aino ihaloka kwang'une Paolo na kwa nkúkulupila nnyetu Timoseo. Kwa kutamwa kwake mwene Nnungu, nangu ñnichemwa kuva ntume wanga Yesu Kilisto.

² Tùnnembilanga mwenu mmakukulupila avetu kupitila kulundanywa kwetu na Kilisto, mwenu mmanu mma Nnungu mukulupîka, muikâla imanga ya ku Kolosayi. Tùnnnyuwilanga inema

na amani ihalôka kwa Nnungu Atata wetu, ìlve pamo na mwenu.

Paolo ànshukulu Nnungu kwajili ya Vakolosayi na kuvayuwila

³ Tùnshukulu Nnungu, Atata wa Nang'olo wetu Yesu Kilisto, kila patunnyuwilanga mwenu,

⁴ kwa kuva, tùnipilikana namuna chimunkulupila Yesu Kilisto na namuna chimuvatamwa vanu va Nnungu.

⁵ Mwanda ntandi pamunahibiliwije ujumbe aula wa uhiu uyamba Malove Lambone, mwenu mwanipilikana kuyamba lilolelo liyamba àlalá lamuvikiwije kulihunde. Lilolelo anelyo njo nsingi wa ing'ulupa yenu na itamwi yenu.

⁶ Malove alano Lambone làvenkuhalija kuhumya vihepo na kuyanjala pachilambo chammalele malinga chiitendeke kwenu mwenu kutandikila liduva alila limupilikene na kuumala mwalehu uhiu uyamba inema ya Nnungu.

⁷ Mùnilihunda uhiu anewo uyamba inema ya Nnungu kuhaloka kwa Epafila, ntumishi nnyetu. Nang'e nni ntumishi akulupíka wanga Kilisto, akôla madengo kwajili yenu,

⁸ na njo atuhaulidile kuyamba itamwi yenu imujaliwije na Umumu Wanaswe.

⁹ Bahi ing'anya ya anelyo, hwetu nanga patuhopela kunnyuwilanga mwenu, kutandikila liduva alila litupilikene habali dyenu. Tùnnnyuwa Nnungu annyululihe kumala mwalehu àlalá lalalembela, na kumwombajanga lúnda na ding'ano dya chinnungu.

10 Tùnnnyuwilanga anelo uchinga mupate kuikalanga kwa namuna intumbyângâ Nang'olo, na kunkatapalila kwa mambo lammalele. Na kwa kuikala uchocho, muchimupe kila namuna ya vihepo vyambone na kuhalija kummala mwalehu Nnungu,

11 na Nnungu achiantayange dimongo dya kila namuna kwa uweso wake nkulu, uchinga mupate kuva na ilindilidi na ipililidi. Na kwa kuhangalala,

12 muchimunshukulu Nnungu Atata, annyuluhîje mwenu kuva mmanu mulembelêwa kupwechela sehemu yenu ya mapala lavaungulidile vanu vake vaikalângâ munng'anje wa Nnungu.

13 Kwa kuva, nang'e ànitupoha kuhaloka muutawala wa lupi nkutuingija mu Ufalume wanga Mwanawe wantamwije.

14 Na kwa kupidila kwa Mwanawe, hwetu tûnikombolewa kwa kusamehewa masambi letu.

Kilsto nni nkulu wa viumbe vyammalele

15 Kilisto nni nfano uhiu wa Nnungu akáonekana, nanang'e ánipwawa kabla viumbe vyammalele vikànambipwawa na nni nkulu wa viumbe vyammalele.*

16 Kwa kupidila nang'e, viumbe vyammalele vínumbwa,
viumbe vyâ nchilambo achino na nchilambo chikáonekana,
viumbe vyonekâna na vikáonekana,

---

* **1:15** Nchigiliki ìlembwijé “chihungumikova” kwa kuva mwana ntandi kuvalekwa ààva nnongoledi na nkulu va vana vammalele.

ikàva nni vafalume au vakulu au vatawâla
au vavêle na mamulaka va nchilambo
chikáonekana.

Na Nnungu àniviumba viumbe vyammalele kwa
kupitila nang'e na kwajili yake.

17 Nang'e ánipwawa kabla viumbe vyammalele
vikànambipwawa,
na kwa kupitila nang'e, viumbe vyammalele
vihweneha chihi kupwawa.

18 Nang'e njo muti wa mmili wake, yani vanu
vankulupîla Yesu.

Na nni chitandikilo cha umi wa mmili anewo,
kwa kuva, nang'e njo ntandi kufufuka kuhaloka
kwa vanu vahwile,
uchinga ààve nkulu wa viumbe vyammalele.

19 Kwa kuva, Nnungu mwene íninkatapalila ukamil-
ifu wake wammalele wa chinnungu ùùve
nkati mwa Kilisto,

20 na kuvipatanisa viumbe vyammalele na
mwene kwa kupitila Kilisto.

Kwa kuva, kupitila myadi yanga Kilisto
imwadilike munsalaba,

Nnungu nkutenda pààve na amani, muviumbe
vyammalele na mwene,
viumbe vya nchilambo achino na vya nchilambo
chikáonekana.

21 Anepo patandi mwenu mwanihapukana na
Nnungu, na múvele amongo vake ing'anya ya
mawaso lenu na matendo lenu lahakalenge.

22 Henga vino, Nnungu ànimpatanisanga na
mwene kwa mmili wanga Yesu, kwa indila ya
kuhwa kwake, uchinga Nnungu amwonange

kuva mmanu mmanaswe, mmanu mukávele na chilema wala lawama yoheyo pameho pake.

23 Henga mwenu mùlembelewa muhwenehe kuikalanga muing'ulupa, munatikinywe na kulileka alila lilolelo limupete mahiku lamupilikene Malove Lambone. Nangu Paolo ñnivikwa kuva ntumishi wa kuhibili Malove Lambone, àlalá layanjajíwe kwa vanu vammalele va pachilambo.

Madengo langa Paolo nni kuwa lya vanu vankulupíla Yesu

24 Ambi nangu nahangalalila ibaniki yangu kwajili yenu mwenu. Kwa kuva, kubanika kwangu chimmili kùhweneha itimilisi ya ibaniki ya Kilisto ilembeléwa kwajili ya mmili wake, yani vanu vammalele vankulupíla Yesu.

25 Nangu ngùjukile kuva nintumishi wa vanu vankulupíla Yesu kupapatana na madengo lángupèlè Nnungu kwajili yenu. Na madengo lene nni kuyanjaja Lilove lya Nnungu saana.

26 Lilove anelyo nni àlalá makudungilo lanapi-hike kutandikila anepo kala, kwa vívelèkwà vyammalele, henga vino ànilahunukula kwa vanu vake.

27 Kwa kuva, Nnungu álembedile vanu vake vamale kuva, ukulu nkulu wanga Kilisto nni chalumo na mwenu mmanu mukávele Mmayahudi. Na makudungilo anelo lávele kuva, Kilisto aikale nkati mwenu, na anelyo límaiha kuva mwenu muchimukumile ukulu wa Nnungu.

28 Bahi hwetu túnnyanjaja Kilisto kwa vanu vammalele. Tùnan'duma na kunnyunda kila munu kwa lúnda lwammalele, uchinga tuvayangate vanu

vammalele vâhwikile kuva vakamilifu kwa kulundanywa kwavo na Kilisto.

²⁹ Bahi ing'anya ya anelyo, nalikambyakambya akuno ungu tumbama kwa dimongo adila ding'ulu dya Kilisto dikôla madengo nkati mwangu.

2

¹ Ngùlembela mumale namuna chingutumbama kukola madengo kwajili yenu, na kwajili ya vanu vankulupîla Yesu va imanga ya ku Laodikiya na kwajili ya vammalele vakánapata kungwona kwa meho.

² Ngütenda uchocho uchinga vakamywe mitima na kulundanywa muitamwi. Henga namene vapaté kuva na uhakika mwalehu uhalokâna na elimu ya chinnungu. Anepo nni pavambemala mwalehu makudungilo la Nnungu lanapihike, yani kummala Kilisto mwene.

³ Kwa kuva, nkati mwake dìpihijwe hasina dyammalele dya lúnda na elimu ya chinnungu.

⁴ Nìnnyaulilanga mwenu malove alano uchinga munu woheyò anannambilange kwa malove la kuutila.

⁵ Ikànavà nangu ngùvele kulehu na mwenu, henga isungu yangu ìvele pamo na mwenu, na nangu nahangalala kupilikana namuna chimuikalanga saana na kuhwinga muing'ulupa yenu kwanga Kilisto.

Ikalanga kwa kumpapata Kilisto mwene akee mahundo la vanu

6 Kwa kuva mùnimpwechela Yesu Kilisto kuva Nang'olo wenu, bahi ikalanga kwa kumpapata nang'e.

7 Mumelelee dinyiya nkati mwake, mulidenge nkati mwake na kuhwinga muing'ulupa, malinga chimuhundwije, na mùve mmanu muumbélwe na shukulani.

8 Lyongolelange, munu anannyocheje kwa lúnda lwa mahundo la vanu, lwa kulambila lulisingîla mihambo ya vanu na dimongo dikáonekana dya nchilambo achino, henga lukálisingila Kilisto mwene.

9 Kwa kuva, mummili wanga Kilisto mùvele ukamilifu wammalele wa Nnungu.

10 Na kwa kulundanywa na Kilisto, mwenu mùnikamilika. Nang'e njo avatawâla vatawâla vammalele na vavêle na mamulaka vammalele.

11 Na kwa kupitila kulundanywa nawe, mwenu míniyalulwa, akee kwa makono la vanu, henga müyalwilwe na mwene Kilisto, yani kuiusa asili yenu itawalîwa na sambi.

12 Kwa kuva, músikwije pamo na Kilisto kwa indila ya ubatiso wenu, na múnifufulwa pamo nanang'e ing'anya ya kukulupila dimongo dya Nnungu anfufwile kuhaloka kwa vanu vahwîle.

13 Anepo patandi mwenu mwávele muchi münihwa ing'anya ya masambi lenu na kutouswa asili yenu itawalîwa na sambi. Henga vino, Nnungu ànfufwile mwenu pamo na Kilisto, akuno watusamehe masambi letu lammalele,

14 na kupukutanga baluwa ya madeni letu na masitaka lachitusitaki. Ánilapukutanga mwalehu kwa kulakomelela munsalaba wa Kilisto,

15 akuno wavapakanyola dimongo vatawâla na vavêle na mamulaka va nchilambo chikáonekana, wavataya dihoni palangele kwa kuvalema kwa indila ya nsalaba.

16 Bahi munu woheyô anánniyukumu mwenu kuyamba vyakulya au vikumbilo, au kuyamba sikukulu fulani, ikàva sikukulu ya mwedi wahambi au ya Liduva lya Kuyeweleta.

17 Mambo anelo lammalele làvele muchi chimbwehedi cha mambo àlalá lachiida, henga uhiu wa lammalele nni Kilisto mwene.

18 Munákubali kuhukumiwa kuva mukáfala na munu chihi alilangûja kwa pawelu kuva nang'e nni munu wa kulisulupuha kwa kuubaniha mmili, na munu avabûdu malaika. Munu wa namuna aneyo àlona maono lake kuva la mana, na kulitapa chihi bule kuyamba ding'ano dyake dya chimunu.

19 Munu aneyo nanga pakamulana na Kilisto ajukîle kuva muti wa mmili, yani vanu vankulupîla nang'e. Kwa kuva, kwa kulundanywa na Kilisto, mmili wammalele ùnaliswa saana na kulundanywa pamo kwa vihundo vyake na minanga yake, uchinga upate kukulumuka kupapatana na namuna Nnungu chauhululiha kukulumuka.

20 Mwenu múnihwa pamo na Kilisto na kukombolewa kuhaloka n'dimongo dikáonekana dya nchilambo achino. Mwadachi mùikalanga kavila muchi vanu va chilambo achino kwa kunamatijwa kukamula amuli malinga adino,

21 “Munakamule achino!” “Munayeje anecho!” “Munaguse achino!”?

²² Amuli anedyo dyammalele dìyamba vitukutuku vyondongêka, upala pavitumiwa. Na anedyo dyammalele nni malaijo chihi na mahundo la vanu.

²³ Na amuli anedyo dyònекana kuva muchi dìvele na lúnda kupapatana na namuna ya ibada ivalitungidile vene na namuna yavo ya kulisulupuha kwa kuubaniha mmili. Henga amuli anedyo nanga padifala kudidivila tama dya mmili.

3

Umi wa kala na umi wahambi

¹ Bahi kwa kuva mìnifufulwa pamo na Kilisto, bahi tahanga mambo lavêle muha, pachinu páikâla Kilisto, m'bali wa kunkono wa Nnungu, mumamulaka lake Nnungu.

² Disungu dyenu dìive mmambo lavêle muha, na wala akee mmambo la pachilambo.

³ Kwa kuva, mwenu mwanihwa, na umi wenu uhiu ùnikondwa pamo na Kilisto nkati mwanga Nnungu.

⁴ Kilisto nni umi wenu uhiu, na pámbehunukulíwa kavila, bahi na mwenu muchimuhunukuliwe pamo na nang'e muukulu wake.

⁵ Bahi layahilangile kulehu mambo lammalele la pachilambo lavêle nkati mwenu, yani umalaya na uhakwa na lukou na ditama na mawaso lahakalenge. Na munang'unukile, kwa kuva kung'unukila kulinganana na kudyabudu disanamu.

⁶ Bahi ing'anya ya makosa anelo, asila ya Nnungu ivenkwida kwa vanu anevo.

⁷ Anepo patandi na mwenu uchocho múikalanga kwa namuna uyoyo pamuchitawaliwa na mambo anelo la masambi.

⁸ Henga vino yahilangila kulehu mambo alano lammalele, kutunduwila na kusunala na lahakalenge na kulambililana na kutangola malove lahakalenge.

⁹ Munalambilane mmene kwa mmene, kwa kuva mÙniukudumbula mwalehu unu wenu wa kala pamo na matendo lake,

¹⁰ na kuuwala aula unu wa hambi uhwenêha kutendwa kuva wahambi kila uhiku kupapatana na nfano wa Nnungu, Nkúumba wake, uchinga mupate kummala mwalehu.

¹¹ Bahi anepo nanga cha Nnyahudi wala munu akávele Nnyahudi, nanga cha munu ayalwîke wala munu akáyalwike, nanga cha munu akávele N'giliki wala mwenedi wa ku Sikita,* nanga cha ntumwa wala munu akávele ntumwa. Henga Kilisto njo kila chinu na àikala nkati mwetu hwetu tuvamalele.

¹² Mwenu nni mmanu mma Nnungu, nang'e ànintamwanga na kuntandolanga kwajili yake mwene. Bahi mùÙve na ntima wa chididi na uwambone na kulisulupuha na upole na kupililila.

¹³ Mupililane na kusameheana mmene kwa mmene muuhiku wohewo munu pávà na lilove lya kunsitaki munu yunji. Sameheana, malinga Nang'olo chansamehite mwenu.

¹⁴ Pamo na anelo lammalele, ikamulihange itamwi, kwa kuva itamwi njo ikamilísa anelo lam-

---

* ^{3:11} Vanu va ku Sikita váháúlká kuva nni vapagani, vanu váikâla uwamba.

malele.

¹⁵ Amani ya Kilisto itawale mmitima yenu, kwa kuva mwenu mùnichemwa kuva mmili umo uchinga muikalange kwa amani. Na mùùve mmanu mma kushukulu.

¹⁶ Bahi mitima yenu iumbajwe namene ujumbe umwâmba Kilisto, kwa kuhundana na kudumana na kwa kumwimbila Nnungu malove la Zabuli na dihimu dya kunnombolela Nnungu na dihimu dinji dya chinnungu, akuno umuimba na kunkshukulu Nnungu mmitima yenu.

¹⁷ Kila chinu chimutenda au kutangola, chitendange akuno umumala kuva mùchitenda kwa niaba ya Nang'olo Yesu, na munshukulu Nnungu Atata kupidila nang'e.[†]

Malaijo la n'ding'ande dya vakúkulupila

¹⁸ Mwenu mmakongwe, vapilikane valume venu malinga chitulembelewa kutenda tuvanu tùvá Nang'olo.

¹⁹ Na mwenu mmalume, vatamwange ajavenu, na wala munavavenge.

²⁰ Mwenu mmavana, vapilikane vammalêke kwa mambo lammalele, kwa kuva kutenda uchocho kunankatapalila namene Nang'olo.

²¹ Na mwenu anga atata, munavasunaje vavana venu, uyopa vànakata tama.

²² Mwenu mmatumwa, vapilikane vanang'olo venu va apano pachilambo kwa mambo lammalele. Tendanga uchocho kwa ntima helele

---

[†] **3:17** Apano Paolo àlembile “tendanga lammalele mulina lya Nang'olo Yesu.” Mmahiku anelo kuhaulwa kuva, munu àtenda chinu mulina lya nang'olo fulani, yavele na mana kuva àchitenda kwa niaba yake. Maeleso layâmba mulina, lola Yohana 1:12.

ing'anya ya kunnyopa Nnungu, na akee kwa kuli-pakaha kwa vanang'o apala pavamwonanga.

²³ Na kila chinu chimutenda, muchitende kwa ntima wenu wammalele, malinga mùntumikila Nang'olo Yesu na akee munu.

²⁴ Mukumbukile kuva, Nang'olo achi-amwing'ange mwenu mapala àlalá lavavikidile vanu vake. Kwa kuva, Kilisto nni Nang'olo wauhiu umuntumikila.

²⁵ Henga ayula atênda lahakalenge, àmbelipwa kupapatana na lahakalenge latendile, kwa kuva Nnungu nanga palola kumeho kwanga munu.

4

¹ Mwenu anang'olo, vatendele vatumwa venu la haki na àlalá lalembelêwa vatendewe, akuno umumala kuva na mwenu uchocho müvele na Nang'olo wenu kulihunde.

Malaijo lanji

² Lihumyange mwalehu kunnyuwanga Nnungu. Muhwenehe kuva meho kwa kunnyuwa Nnungu akuno umunshukulu.

³ Na mutuyuwile na hwetu uchinga Nnungu atwing'e wasa wa kuhubili Lilove lyake liyâmba makudungilo lake lanapihike kumwamba Kilisto. Na nangu vino ñnifungwa kwajili ya kulatendanya anelo.

⁴ Bahi nguyuwile uchinga ngupate kulapisulanga Malove Lambone, malinga chingulembelewa kutenda.

⁵ Müûve na lúnda pamuikalanga na vanu vakákulupila, akuno umuutumila saana uhiku umuvenawo.

6 Malove lenu làlembelewa lààye lambone na la kuvautila vanu maduva lammalele, uchinga mu-male namuna ya kunnyang'ula saana kila munu.

Disalamu dya ntululilo

7 Tikiko achiannyaulilange habali dyangu dyammalele. Nang'e nni nkúkulupila nnyetu akulupíka namene na nni ntumishi nnyangu mmadengo la Nang'olo.

8 Bahi ing'anya ya anelyo, nangu nìntuma kwenu mwenu uchinga mupate kumala habali dyetu na ankamyange mitima yenu.

9 Nìntuma pamo na Onesimo, nkúkulupila nnyetu utuntamwa namene. Nang'e nni munu akulupíka namene na nni yumo wa vanu va kwenu. Bahi vanu anevo vavili vachivannyaulilange mambo lammalele latendêka akuno.

10 Alistaliko nfungwa nnyangu ànansalimilanga. Uchocho na Mako nnyuvani mwave Banaba na nang'e ànansalimilanga. Mwenu mùnipata tayali malaijo lamwâmba Mako, bahi akàida kwenu mwenu mpwechelange saana.

11 Na Yesu uvanchema Yusto, nanang'e ànansalimilanga. Avano weka njo Vayahudi vakulupidile vatumíka pamo na nangu kwajili ya madengo layâmba Ufalume wa Nnungu, na vàningutuja namene ntima.

12 Epafla yumo wa vanu va nnikuwa lyenu nanang'e ànansalimilanga. Nang'e nni ntumishi wa Yesu Kilisto, na nanga pahopela kumpanyanila mwenu kwa kunnyuwilanga uchinga muimile kwa kuhwinga akuno umutandeka chinnungu na

kuva tayali kutenda mwalehu àlalá lalalembela Nnungu.

¹³ Nangu nahulula kushuhudila kuva, nang'e ànalikambyakambya namene kwajili yenu na kwajili ya vakúkulupila va ku Laodikiya na ku Hielapoli.

¹⁴ Luka, n'ganga wetu utuntamwa namene, pamo na Dema, na vanang'o vànansalimila.

¹⁵ Vasalimilange vakúkulupila avetu va ku Laodikiya, pamo na nnumbwetu Nimfa chalumo na likuwa lyammalele lya vanu vankulupîla Yesu, likojâna nng'ande mwake.

¹⁶ Baluwa aino paimbesomwa kwenu mwenu, tenda kila lihululíka ikasomwe na kulikuwa lya vanu vankulupîla Yesu lya ku Laodikiya. Na mwenu uchocho muisome baluwa iniitumile kulikuwa lya vanu vankulupîla Yesu lya ku Laodikiya.

¹⁷ Nnyaülilange Alikipo kuva, atende kila lihululíka atimise madengo àlalá lapewije na Nang'olo.

¹⁸ Nangu Paolo ngùlemba disalamu adino kwa nkono wangu nimwene. Na kumbukilanga kuva ngùvele nchihungo. Nangu nìnnuyuwilanga inema ihalôka kwanga Nnungu ìive pamo na mwenu.

**Lilailano Lyahambi Lya Nnunu Kwa Vanu
Vammalele**
**Portions of the Holy Bible in the Makonde language of
Mozambique and Tanzania**
**Porções da Bíblia Sagrada no idioma Makonde de
Moçambique**

copyright © 2020 Pioneer Bible Translators

Language: Makonde

Contributor: Pioneer Bible Translators

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Makonde

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files dated 6 May 2025

e50d2b9d-5016-5132-9a8e-701dc953e2af